

De store epidemier

Aarhus Universitetsforlag udgiver serien "100 Danmarkshistorier". Bogserien består af 100 bøger á 100 sider over 8 år, hvor forskere fortæller danmarkshistoriens vigtigste begivenheder i et lettilgængeligt sprog. I tilknytning hertil udarbejder HistorieLab – Nationalt Videncenter for Historie- og Kulturarvsformidling en række undervisningsforløb, der indeholder kildesamlinger og lærervejledninger.

Emnet "De store epidemier" er et fleksibelt læremiddel, som henvender sig til 7.-9. klassetrin. Det er organiseret i seks udvalgte epidemier og består således af seks temaer: Hvert tema indledes med en kort beskrivelse af epidemien samt 8-10 kilder om den. De udvalgte epidemier er:

- Tuberkulose
- Polio
- Pest
- Kopper
- Den Spanske Syge
- Kolera

Der kunne også have været valgt andre epidemier som fx plettyfus, Malaria, Aids/HIV og gul feber eller måske mæslinger, som spanierne og portugiserne bragte til Mellem- og Sydamerika i 1500-tallet. Sammen med andre smitsomme sygdomme, som var ukendte i Amerika, kostede de millioner af den indfødte befolkning livet.

I valget af epidemier er der lagt vægt på, at de har ramt Danmark og ikke mindst, at det vil være muligt for eleverne at perspektivere til pandemien Covid-19, som eleverne har oplevet konsekvenserne af. Covid-19 har kostet flere hundrede mennesker livet i Danmark. På verdensplan skal antallet af ofre tælles i flere hundrede tusinde. Det er langt færre end andre af de nævnte epidemier.

Forslag til tilrettelæggelse af undervisningen

Det er oplagt at begynde forløbet med en klassesamtale om Covid-19. Fx:

- Hvad er det for en sygdom?
- Hvor opstod den?
- Hvorfor spredte den sig til hele verden?
- Hvilke myter og "fake news" kender de om pandemien?
- Hvordan forsøger myndigheder og forskere at bekæmpe pandemien?
- Hvordan har eleverne selv oplevet tiden under Corona-krisen?
- Hvilke andre epidemier har eleverne hørt om?

Læreren kan fortælle, at der altid har været mange alvorlige sygdoms-epidemier. De blev hyppigere, da menneskene bosatte sig og begyndte at holde husdyr og leve som bønder. I tidens løb er flere epidemier, som skyldes bakterier eller virus, opstået hos dyr. Og som under bestemte uheldige omstændigheder kan bakterien eller virussen smitte mennesker. Det gælder også Covid-19. Nogle forskere mener, at denne virus

kommer fra en bestemt art flagermus. På et marked i den kinesisk by Wuhan, hvor man sælger flagermus og andre vilde dyr, er den måske overført til mennesker.

Noget tyder på, at den øget globalisering også øger antallet af epidemier, hvor nogle vil have karakter af pandemier, vil optræde oftere. Til gengæld ved forskere mere om årsagerne til dem, og hvordan de spreder sig. Derfor vil det være muligt at begrænse dem og hurtigere finde en behandling og måske en vaccine mod dem.

Det er oplagt at lade eleverne arbejde i grupper med hver sin af de seks epidemier. Klassen kan evt. aftale den samme problemstilling med spørgsmål som fx:

- Hvad er det for en slags sygdom, og hvordan udviklede den sig?
- Hvordan og hvorfor opstod epidemien – hvorfra kom den?
- Hvordan forklarede man i samtiden epidemien og forsøgte og behandle den?
- Hvordan/hvorfor forsvandt epidemien? – Er der risiko for, at den vender tilbage?
- Hvordan påvirkede epidemien samfundet?
- Hvilke forskelle og ligheder er mellem epidemien og Covid-19?

Præsentation

Gruppen kan konstruere et historisk scenarie, der illustrerer noget centralt om epidemien. Det kan fx være i form af et situationsspil, en fortælling, en debat om epidemien, som involverer klassekammeraterne eller en elevproduceret video.